

Byggregler för tillfälliga anläggningsboenden

Vägledning från PBL kunskapsbanken
(före 1 juli 2026)

Titel: Byggregler för tillfälliga anläggningsboenden – Vägledning från
PBL kunskapsbanken(före 1 juli 2026)
Utgivare: Boverket, juli, 2026

Om vägledningens aktualitet

Denna vägledning togs fram som en del av Boverkets regeringsuppdrag om vägledning och föreskrifter till bestämmelserna om tillfälliga anläggningsboenden i plan- och byggförordningen (2011:338) (dnr N2015/08896/PUB).

Vägledningen var publicerad på PBL kunskapsbanken mellan februari 2016 - juni 2026.

Den 1 juli 2026 upphörde övergångstiden för Boverkets tidigare byggregler BBR. Det innebär att Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden blev inaktuell och upphävdes av Boverket, eftersom den angav möjliga anpassningar och avsteg i förhållande till BBR. Tillhörande vägledning blev därmed också inaktuell. Utrymmen för anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden finns dock kvar på författningsnivå i PBF, varför vägledningen i tillämpliga delar fortfarande kan användas som stöd vid tillämpningen av PBF. För att det fortfarande ska vara möjligt har Boverket tillgängliggjort den äldre vägledningen.

Vägledningen publiceras som pdf på PBL kunskapsbanken juli 2026.

Då vägledningen inte längre uppdateras kan den innehålla inaktuell information.

Innehållsförteckning

Om vägledningens aktualitet.....	3
Sammanfattning.....	6
Byggregler för tillfälliga anläggningsboenden	8
Allmänt om ändrade regler för tillfälliga anläggningsboenden	8
Lämplighet för avsett ändamål och tillgänglighet	8
Brandskydd i tillfälliga anläggningsboenden	8
Hygien, hälsa och miljö	8
Bullerskydd i tillfälliga anläggningsboenden	8
Säkerhet vid användning.....	9
Hushållning med energi, vatten och avfall	9
Relaterad information	9
Allmänt om ändrade regler för tillfälliga anläggningsboenden	10
Grundläggande information om ändringen i PBF för tillfälliga anläggningsboenden	11
Detta gäller för de tekniska egenskapskraven	12
Utformningskrav och slopat krav på hiss	14
Målgrupp för vägledningen om tillfälliga anläggningsboenden	15
Vilka byggregler berörs av ändringen i PBF?	16
Vad menas med att ta hänsyn till art, omfattning och varaktighet?	18
Tillfälligt anläggningsboende och ändring av byggnad	19
Det går att göra andra avsteg än de som Boverket ger exempel på ..	20
Andra regler och vägledningar kan bli nivåsättande för tillfälliga anläggningsboenden	21
Tänk efter före!	22
Lämplighet för avsett ändamål och tillgänglighet	24
Andra regler och vägledningar som kan beröra lämplighet för avsett ändamål och tillgänglighet i tillfälliga anläggningsboenden	24
Möjligheter till anpassningar och avsteg för avsett ändamål och tillgänglighet vid tillfälliga anläggningsboenden	25
Att tänka på!	27
Brandskydd i tillfälliga anläggningsboenden.....	28
Andra regler och vägledningar som kan beröra brandskydd i tillfälliga anläggningsboenden	28
Möjligheter till anpassningar och avsteg för brandskydd vid tillfälliga anläggningsboenden	30
Att tänka på!	36
Hygien, hälsa och miljö	38
Andra regler och vägledningar som kan beröra krav på hygien och hälsa i tillfälliga anläggningsboenden.....	38
Möjligheter till anpassningar och avsteg för hygien, hälsa och miljö vid tillfälliga anläggningsboenden	40
Att tänka på!	42
Bullerskydd i tillfälliga anläggningsboenden	43
Andra regler och vägledningar som kan beröra skydd mot buller i tillfälliga anläggningsboenden	43
Möjligheter till anpassningar och avsteg för skydd mot buller vid tillfälliga anläggningsboenden	44
Att tänka på!	45
Säkerhet vid användning.....	47
Andra regler och vägledningar som kan beröra säkerhet vid användning i tillfälliga anläggningsboenden	47

Möjligheter till anpassningar och avsteg för säkerhet vid användning vid tillfälliga anläggningsboenden	48
Att tänka på!	49
Hushållning med energi, vatten och avfall.....	50
Undantag från kraven på hushållning med energi, vatten och avfall..	50

Sammanfattning

I december 2015 fick Boverket i uppdrag av regeringen att ta fram vägledning och föreskrifter till bestämmelserna om tillfälliga anläggningsboenden i plan- och byggförordningen (2011:338).

Vägledning vänder sig främst till byggherrar, byggnadsnämnder med flera som berörs av eller tillämpar reglerna i plan- och byggförordningen (PBF) om tillfälliga anläggningsboenden. Syftet är att ge målgrupperna vägledning vad avser de anpassningar och avsteg som PBF tillåter för tillfälliga anläggningsboende, och som preciseras genom Boverkets föreskrift, ATA.

Inom ramen för regeringsuppdraget tog Boverket fram en webbvägledning till PBL kunskapsbanken med 34 nya artiklar inriktad på byggregler för tillfälliga anläggningsboenden.

Vägledningen hade sju ingångar med underartiklar:

- Allmän vägledning, med undersidorna:
 - Grundläggande information.
 - Tekniska egenskapskrav.
 - Utformningskrav och hiss
 - Målgrupp för vägledningen.
 - Vilka byggregler påverkas?
 - Art, omfattning och varaktighet.
 - Ändring av byggnad.
 - Det går att göra andra avsteg.
 - Andra regler och vägledningar.
 - Tänk efter före!
- Lämplighet för avsett ändamål och tillgänglighet, med undersidorna:
 - Andra regler och vägledningar.
 - Anpassningar och avsteg.
 - Att tänka på!
- Brandskydd, med undersidorna:
 - Andra regler och vägledningar.
 - Anpassningar och avsteg.
 - Att tänka på!
- Hygien, hälsa och miljö, med undersidorna:
 - Andra regler och vägledningar.
 - Anpassningar och avsteg.
 - Att tänka på!
- Bullerskydd, med undersidorna:
 - Andra regler och vägledningar.
 - Anpassningar och avsteg.
 - Att tänka på!

- Säkerhet vid användning, med undersidorna:
 - Andra regler och vägledningar.
 - Anpassningar och avsteg.
 - Att tänka på!
- Hushållning med energi, vatten och avfall, med undersidan:
 - Undantag från kraven.

Byggregler för tillfälliga anläggningsboenden

Denna vägledning vänder sig främst till byggherrar, byggnadsnämnder med flera som berörs av eller tillämpar reglerna i plan- och byggförordningen (PBF) om tillfälliga anläggningsboenden. Syftet är att ge målgrupperna vägledning vad avser de anpassningar och avsteg som PBF tillåter för tillfälliga anläggningsboende, och som preciseras genom Boverkets föreskrift, ATA.

Observera att tillfälliga anläggningsboenden inte är detsamma som kommunala ankomstboenden eller enklare förläggningar för mottagning av flyktingar och ATA- föreskriften därmed inte gäller för dessa.

Allmänt om ändrade regler för tillfälliga anläggningsboenden

Avsnittet behandlar allmänna principer för de ändrade reglerna om tillfälliga anläggningsboenden. Vad avses med ett tillfällig anläggningsboende, vilka regler får göras undantag från och vem ansvarar för att reglerna följs?

Lämplighet för avsett ändamål och tillgänglighet

Avsnittet behandlar avsteg i tillfälliga anläggningsboenden vad avser regler om lämplighet för avsett ändamål och tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Brandskydd i tillfälliga anläggningsboenden

Avsnittet behandlar avsteg i tillfälliga anläggningsboenden vad avser regler om brandskydd. Vägledningstexterna beskriver de anpassningar och avsteg som Boverket bedömer är skäligen att göra.

Hygien, hälsa och miljö

Avsnittet behandlar avsteg i tillfälliga anläggningsboenden vad avser regler om hygien, hälsa och miljö. Vägledningstexterna beskriver de anpassningar och avsteg som Boverket bedömer är skäligen att göra.

Bullerskydd i tillfälliga anläggningsboenden

Avsnittet behandlar avsteg i tillfälliga anläggningsboenden vad avser regler om bullerskydd. Vägledningstexterna beskriver de anpassningar och avsteg som Boverket bedömer är skäligen att göra.

Säkerhet vid användning

Avsnittet behandlar avsteg i tillfälliga anläggningsboenden vad avser regler om säkerhet vid användning. Vägledningstexterna beskriver de anpassningar och avsteg som Boverket bedömer är skäligen att göra.

Hushållning med energi, vatten och avfall

Avsnittet behandlar undantag i tillfälliga anläggningsboenden vad avser regler om hushållning med energi, vatten och avfall.

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Allmänt om ändrade regler för tillfälliga anläggningsboenden

Följande avsnitt behandlar allmänna principer för reglerna i PBF om tillfälliga anläggningsboenden som infördes 2016. Vad avses med ett tillfälligt anläggningsboende, vilka regler får göras undantag från och vem ansvarar för att reglerna följs?

Avsnittet tar även upp förhållandet mellan ordinarie ändringsregler av byggnader och de nya reglernas tillämpningsområde, samt vilka delar av byggregelverket som inte berörs av de särskilda reglerna i Plan- och byggförordningen, PBF.

Slutligen ges vissa tips på vad byggherren bör tänka ur ett mer långsiktigt perspektiv än den period som undantagen gäller.

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 b §

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 27, 28 §§

Vägledningens syfte

Denna väglednings huvudsakliga syfte är att beskriva de möjligheter till anpassningar och avsteg som kan göras utifrån plan- och byggförordningen, PBF, med avseende på tillfälligt anläggningsboende. Dessutom finns en genomgång av andra nivå sättande regler som kan gälla för tillfälliga anläggningsboenden.

För att få driva ett anläggningsboende krävs vidare att man uppfyller de krav som Migrationsverket ställer i samband med upphandling. Dessa civilrättsliga avtal behandlas inte i vägledningen utan är upp till verksamhetsutövaren att ha koll på och uppfylla. Det kontrolleras inte heller av byggnadsnämnden om de uppfylls i samband med bygglov eller anmälan.

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Grundläggande information om ändringen i PBF för tillfälliga anläggningsboenden

För att underlätta etableringen av tillfälliga anläggningsboenden ändrades plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, år 2016.

Bakgrund

De ändrade kraven i PBF syftar till att underlätta etableringen av tillfälliga anläggningsboenden för asylsökande. Med ett tillfälligt anläggningsboende avses en byggnad eller en del av en byggnad som under en begränsad tid används som ett sådant asylboende som avses i 2 § första stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m fl. Ändringarna berör både utformningskrav och tekniska egenskapskrav. Reglerna gäller nybyggnad, ombyggnad eller annan ändring än ombyggnad. Observera att de ändrade reglerna inte gäller för boenden för ensamkommande barn som kommunen ansvarar för.

Vad avses med begränsad tid?

Med begränsad tid avses längst den tid för vilken ett tidsbegränsat bygglov kan lämnas, det vill säga högst tio år. För anläggningsboenden som inte avses användas under en begränsad tidsperiod gäller ordinarie regler. De ändrade bestämmelserna är dock inte kopplade till endast tidsbegränsade bygglov, anläggningsboendena kan även komma till stånd med stöd av permanent bygglov eller utan lovplikt.

Anpassningar och avsteg är obligatoriska

Kraven ska anpassas när det är fråga om tillfälligt anläggningsboende. Det finns ingen möjlighet för byggnadsnämnden att kräva att ordinarie krav ska uppfyllas om förutsättningarna för anpassning är uppfyllda. En byggherre kan dock själv välja att bygga med ordinarie kravnivå.

Boverkets föreskrift och allmänna råd om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden, ATA

Boverkets regler gäller från den 1 juli 2016. Reglerna anger vilka anpassningar och avsteg som är möjliga att göra samt även i vilka fall anpassningar och avsteg inte får göras. Reglerna hindrar inte byggherren att göra andra anpassningar och avsteg än de som ges exempel på i föreskrifterna eller de allmänna råden. Det är byggherren som ansvarar för att uppfylla de ändrade reglerna i PBF med tillhörande tillämpningsregler. Byggnadsnämnden har sedan att avgöra att det skett på ett riktigt sätt i det enskilda fallet. Ta del av ATA- BFS 2016:5 under relaterad information.

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan - och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Information om anpassade krav för tillfälliga anläggningsboenden \(på Sveriges regerings webbplats\)](#)

[Lag \(1994:137\) om mottagande av asylsökande m.fl. \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Detta gäller för de tekniska egenskapskraven

Här hittar du generell information om de tekniska egenskapskraven och byggnadsnämndens bedömning. Vägledning om möjliga anpassningar och avsteg hittar du under sidorna för respektive tekniskt egenskapskrav.

Vilka krav måste uppfyllas

Det tekniska egenskapskrav som inte berörs av ändringarna är:

- bärförmåga, stadga och beständighet

Det finns inte någon möjlighet till avsteg från dessa krav som preciseras i Boverkets konstruktionsregler, EKS.

Vilka krav ska tillämpas i skälig omfattning?

De tekniska egenskapskrav som ska anpassas och där avsteg ska göras är:

- säkerhet i händelse av brand,
- skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö,
- säkerhet vid användning,
- skydd mot buller,
- lämplighet för det avsedda ändamålet och
- tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Vilka krav behöver inte uppfyllas?

De tekniska egenskapskrav som inte gäller för ett tillfälligt anläggningsboende är:

- energihushållning och,
- hushållning med vatten och avfall,

- bredbandsanslutning

Krav ställs inte på att den mängd energi som behövs för brukandet av byggnaden ska vara liten. Det gör det möjligt att etablera ett tillfälligt anläggningsboende med mindre värmeisolering än vad som annars krävs. Däremot gäller kravet på att värmekomforten för användarna ska vara tillfredsställande i ett anläggningsboende.

Att krav på hushållning med vatten och avfall inte behöver uppfyllas innebär till exempel, att särskilda soprum inte behöver byggas utan att lösa behållare kan användas. Observera att detta kan öka risken för anlagd brand och en säker placering av sådana behållare är nödvändig.

Vad är skäligt?

Anpassningar och avsteg ska göras i den utsträckning som är skälig i förhållande till åtgärdens art, omfattning och varaktighet. Vad som är skäligt får bedömas i förhållande till förutsättningarna i det enskilda fallet. Bedömningen bör utgå från vilka konsekvenser som avstegen eller anpassningarna kan medföra, både för den som under en period bor i anläggningsboendet och för den som har sin arbetsplats där. Att anpassning eller avsteg ska göras i den utsträckning som är skälig innebär att den som vistas i anläggningen inte ska behöva tåla betydande olägenheter eller risker. Särskilt barnperspektivet behöver uppmärksammas när anpassningar och avsteg görs. Exempel på vad som kan anses utgöra skäliga anpassningar och avsteg finns i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga anläggningsboenden, ATA. Ta del av ATA - BFS 2016:5 under relaterad information.

För att anpassningar till och avsteg från kraven ska kunna göras får dessa inte medföra en oacceptabel risk för människors hälsa eller säkerhet. Vad som utgör en oacceptabel risk får avgöras från fall till fall. En oacceptabel risk kan till exempel vara att den som vistas i byggnaden utsätts för väsentligt större risker vid fall, brand eller andra olyckor än vad som normalt accepteras.

Även andra lagar till exempel arbetsmiljölagen, miljöbalken och lagen om skydd mot olyckor, kan i praktiken utgöra begränsningar för möjligheten till anpassningar och avsteg.

Tekniskt samråd

Det är viktigt att hålla tekniskt samråd i ärenden där det kan bli aktuellt att göra avsteg och anpassningar från de tekniska egenskapskraven. I samband med beslut om startbesked ska byggnadsnämnden avgöra om de tekniska egenskapskraven kan komma att uppfyllas. Avsteg och anpassningar bör därför utförligt dokumenteras i protokollet så att alla parter vet vad man har kommit överens om och vilken kravnivå som gäller. Kontrollplanen kan hänvisa till protokollet från det tekniska samrådet.

Byggnadsnämnden ska sedan besluta om startbesked om byggherren kan antas uppfylla de krav som gäller för den aktuella åtgärden. Slutbesked utfärdas enligt ordinarie regler.

Det är viktigt att alla avsteg och anpassningar tydligt dokumenteras av byggnadsnämnden. Det är däremot fortfarande alltid ytterst byggherren som har ansvaret att följa gällande regler. Byggnadsnämnden i kommunen har tillsyn över att byggherren tar detta ansvar.

Byggnadsnämnden gör bedömningen om anpassningar och avsteg kan göras utan att det medför en oacceptabel risk för människors hälsa och säkerhet. Byggnadsnämnden bör, i en skrivelse, dokumentera vilka kravnivåer som gäller så att parterna vet vad de har kommit överens om. I slutbeskedet bör en notering göras att en viss punkt i kontrollplanen avviker från de krav som gällde vid startbeskedet, men att den uppfyller de kravnivåer byggnadsnämnden har bedömt som tillräckliga.

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets byggregler \(2011:6\) – föreskrifter och allmänna råd \(i Boverkets författningssamling\)](#)

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2011:10\) om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder \(eurokoder\) \(i Boverkets författningssamling\)](#)

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

[Vägledning om byggprocessen](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan - och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Utformningskrav och slopat krav på hiss

Här hittar du generell information om utformningskraven och byggnadsnämndens prövning. Vägledning om möjliga anpassningar och avsteg hittar du under sidan lämplighet för avsett ändamål och tillgänglighet.

Utformningskrav

Utformningskraven innebär att en byggnad ska vara lämplig för sitt ändamål, ha en god form-, färg- och materialverkan, samt vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Anpassningar och avsteg från dessa krav ska göras i den utsträckning

som är skälig i förhållande till åtgärdens art, omfattning och varaktighet. Detta får dock inte medföra en oacceptabel risk för människors hälsa och säkerhet. Exempel på vad som kan anses utgöra skäliga anpassningar och avsteg finns i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga anläggningsboenden, ATA. Ta del av ATA- BFS 2016:5 under relaterad information.

Alla uppgifter och handlingar som behövs för prövningen av ärendet ska lämnas in till byggnadsnämnden så att den kan fatta beslut. Byggnadsnämnden prövar ansökan och bedömer skäligheten av anpassningar eller avsteg och att dessa inte medför en oacceptabel risk för människors hälsa och säkerhet. Av bygglovsbeslutet bör tydligt framgå vilken bedömning som byggnadsnämnden har gjort.

Inget krav på hiss

Ett tillfälligt anläggningsboende behöver inte vara försett med hiss eller annan lyftanordning.

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets byggregler \(2011:6\) – föreskrifter och allmänna råd \(i Boverkets författningssamling\)](#)

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

[Vägledning om byggprocessen](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Målgrupp för vägledningen om tillfälliga anläggningsboenden

Denna vägledning vänder sig främst till byggherrar, kontrollansvariga samt landets byggnadsnämnder. Dessutom kan den vara till nytta för de som ingår i byggherrens organisation, så som konsulter av olika slag; konstruktörer, brandingenjörer, arkitekter m.fl. Detsamma gäller andra förvaltningar inom kommunen, t.ex. räddningstjänsten, miljöförvaltningen och socialförvaltningen.

Byggherren ansvarar för att reglerna följs

Det är byggherren, det vill säga den som för egen räkning utför eller låter utföra projekterings- och byggnadsarbeten, som ska se till att arbetena

utförs enligt bestämmelserna i plan- och bygglagen, PBL, i plan- och byggförordningen, PBF, i Boverkets byggregler, BBR, Boverkets konstruktionsregler, EKS samt i denna vägledning.

Samhällets tillsyn över att reglerna följs

Samhällets tillsyn över att reglerna följs ligger på kommunens byggnadsnämnd eller motsvarande. Nämnden tolkar reglerna och övervakar att de följs.

Byggnadsnämnden har också ett informationsansvar och det är dit man ska vända sig i enskilda ärenden.

Byggnadsnämnden har möjlighet att göra ingripanden när så behövs, t.ex. när samhällets minimikrav i reglerna om byggande inte uppfylls. Regler om sanktioner finns i 11 kap. PBL och i 9 kap. PBF.

Vägledningens syfte

Denna vägledningens huvudsakliga syfte är att beskriva de möjligheter till anpassningar och avsteg som kan göras utifrån ändringen i plan- och byggförordningen, PBF, med avseende på tillfälligt anläggningsboende. Dessutom finns en genomgång av andra nivå-sättande regler som kan gälla för tillfälliga anläggningsboenden.

För att få driva ett anläggningsboende krävs vidare att man uppfyller de krav som Migrationsverket ställer i samband med upphandling. Dessa civilrättsliga avtal behandlas inte i vägledningen utan är upp till verksamhetsutövaren att ha koll på och uppfylla. Det kontrolleras inte heller av byggnadsnämnden om de uppfylls i samband med bygglov eller anmälan.

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Vilka byggregler berörs av ändringen i PBF?

Genom ändringen av PBF för tillfälliga anläggningsboenden kan anpassningar och undantag göras från vissa tekniska egenskapskrav och utformningskrav. Hur förhåller det sig till de regler som finns samlade i Boverkets byggregler, BBR och konstruktionsreglerna, EKS?

Dessa regler ska alltid uppfyllas

Vissa delar av BBR är tillämpningsföreskrifter till andra paragrafer av plan- och bygglagen än de tekniska egenskapskrav och utformningskraven som berörs av ändringen i PBF.

Det gäller bland annat tomtregler om tillgänglighet, säkerhet och framkomlighet för utryckningsfordon. För avsnitt 3.12, 5.721 och 8.9 i BBR finns därför ingen möjlighet att göra några undantag från BBR för tillfälliga anläggningsboenden. Detsamma gäller de inledande och allmänna avsnitten i BBR, det vill säga hela avsnitt 1 och 2.

Dessutom finns ingen möjlighet till undantag från de regler som berör bärförmåga stadga och beständighet som återfinns i Boverket föreskrift EKS.

Dessa regler behöver inte uppfyllas

Kraven för hushållning med energi, vatten och avfall gäller inte för tillfälliga anläggningsboenden. Detta innebär att hela avsnitt 9 i BBR om energihushållning, samt avsnitt 3:422 i BBR om avfallshantering undantas.

Vissa krav är inte aktuella att uppfylla

Möjligheten till undantag gäller endast för tillfälliga anläggningsboenden. Vissa regler i BBR behöver inte uppfyllas då de inte är relevanta för den verksamheten.

Ett exempel på det är reglerna om bostadsutformning i avsnitt 3.2. Dessa regler gäller för permanenta bostadslägenheter och är därmed inte tillämpliga för tillfälliga anläggningsboenden. Kravet på lämplighet för avsett ändamål ska däremot uppfyllas i skälig omfattning även om det inte finns några särskilda föreskrifter från Boverket för just anläggningsboenden. På liknande sätt finns andra regler i BBR som inte heller behöver uppfyllas då de endast gäller för publika lokaler och så vidare.

Övriga regler i BBR kan tillämpas i skälig omfattning

För övriga avsnitt i BBR gäller att anpassning och avsteg från kraven kan göras i skälig omfattning i förhållande till åtgärdens art, omfattning och varaktighet. Anpassningar och avsteg får aldrig medföra oacceptabel risk för människors hälsa och säkerhet. Exempel på vad som kan anses utgöra skäliga anpassningar och avsteg finns i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga anläggningsboenden, ATA. Ta del av dessa föreskrifter och allmänna råd under rubriken "På Boverket" i relaterad information.

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets byggregler \(2011:6\) – föreskrifter och allmänna råd \(i Boverkets författningssamling\)](#)

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2011:10\) om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder \(eurokoder\) \(i Boverkets författningssamling\)](#)

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan - och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Vad menas med att ta hänsyn till art, omfattning och varaktighet?

Anpassningar och avsteg får för tillfälliga anläggningsboenden göras i skäligen utsträckt i förhållande till åtgärdens art, omfattning och varaktighet. Vad avses egentligen med dessa tre kriterier?

Åtgärdens art

Med åtgärdens art menas hänsyn till karaktären av den byggnad som används för det tillfälliga anläggningsboendet. Det kan handla om uppförande av tält och andra enklare byggnader. Det kan även handla om att inrymma tillfälliga anläggningsboenden i befintliga byggnader som hotell, skolor, sjukhus med mera.

Åtgärdens art kan också syfta på karaktären av verksamheten i sig, exempelvis om det är ett ankomstboende, där människor kan förväntas vistas några dagar i avvaktan på registrering, eller ett asylboende, där människor kan förväntas vistas under flera månader i avvaktan på beslut i asylfrågan.

Åtgärdens omfattning

Åtgärdens omfattning avser främst hur många personer och vilken area som berörs av åtgärden.

Åtgärdens varaktighet

Åtgärdens varaktighet avser den tid inom vilken det tillfälliga anläggningsboendet är avsett att bedrivas.

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 28 §

Möjligheterna till anpassning och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden gäller såväl vid nybyggnad som vid ändring av en byggnad.

Tillfälligt anläggningsboende och ändring av byggnad

För tillfälligt anläggningsboende kan särskilda anpassningar och avsteg från vissa krav göras. Hur förhåller det sig till den tillämpning av reglerna som alltid kan göras vid ändring av en byggnad?

Möjligheterna till anpassning och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden gäller såväl vid nybyggnad som vid ändring av en byggnad.

Vid ändring av en byggnad tar man hänsyn till:

- ändringens omfattning,
- byggnadens förutsättningar,
- varsamhetskravet, och
- förvanskningförbudet.

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap. 7 §

Vid ändring till ett tillfälligt anläggningsboende tas dessutom hänsyn till:

- åtgärdens art,
- åtgärdens omfattning, och
- åtgärdens varaktighet

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 28 §

Dessa bestämmelser innebär att man vid ändring av en byggnad till ett tillfälligt anläggningsboende måste bedöma alla dessa sju kriterier sammantaget.

Det kan exempelvis vara rimligt att ställa ett visst krav när en befintlig byggnads ändras till hotell eller vandrarhem. Om verksamheten i stället ska användas under begränsad tid som tillfälligt anläggningsboende kan det däremot vara rimligt att medge anpassning eller avsteg från samma krav. Genom att man också tar hänsyn till åtgärdens varaktighet kan alltså ett avsteg som inte skulle vara godtagbart vid en vanlig ändring av en byggnad kunna vara godtagbart vid en ändring till ett tillfälligt anläggningsboende.

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets byggregler \(2011:6\) – föreskrifter och allmänna råd \(i Boverkets författningssamling\)](#)

[Vägledning om ändring av byggnader](#)

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan - och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Det går att göra andra avsteg än de som Boverket ger exempel på

I denna vägledning ges en rad exempel på områden där anpassningar och avsteg och från kraven i PBL har bedömts som möjliga av Boverket.

Dessa möjligheter till anpassningar och avsteg finns reglerade i Boverkets föreskrift, ATA. Är det därutöver möjligt att göra några andra anpassningar och avsteg och vem avgör i så fall det?

Reglerna gäller såväl nybyggnad som ändring. Det finns många olika situationer och typer av byggnader som kan komma ifråga. Det kan handla om uppförande av tält och andra enklare byggnader, och det kan även handla om att inrymma tillfälliga anläggningsboenden i befintliga byggnader som hotell, skolor, sjukhus med mera.

Vägledningen innebär att Boverket pekar på områden inom vilka det kan vara lämpligt att göra avsteg i skälig omfattning. Den är ingen uttömmande beskrivning av alla avsteg som kan vara möjliga. Detta gäller dock inte i de fall det särskilt framgår av Boverkets föreskrifter och allmänna råd i ATA att anpassningar och avsteg inte får göras.

Anpassningar och avsteg måste i varje enskilt fall bedömas utifrån åtgärdens art, omfattning och varaktighet. Det är byggherren som ansvarar för att reglerna uppfylls. För att få ett startbesked ska byggherren kunna visa för byggnadsnämnden att åtgärden kan antas uppfylla kraven i plan- och bygglagen med tillhörande föreskrifter.

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

[Vägledning om byggprocessen](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Andra regler och vägledningar kan bli nivå-sättande för tillfälliga anläggningsboenden

De krav på byggnader som regleras i plan- och byggförordningen, PBF, kan i vissa fall även regleras i andra regelverk. Den möjlighet som PBF ger byggherren, att i vissa fall utforma ett tillfälligt anläggningsboende med en lägre kravnivå än vad Boverkets byggregler normalt anger innebär inte att man slipper uppfylla andra tillämpliga regelverk. Byggherrens möjligheter att bygga med en lägre kravnivå kan därmed begränsas av regler som inte omfattas av byggnadsnämndens prövning.

Exempel på andra regler

Några exempel på närliggande lagstiftningar som måste beaktas är följande. Brandskyddskraven har bland annat beröringspunkter med de krav som följer av lagen om skydd mot olyckor. Kraven på skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö respektive skydd mot buller har beröringspunkter med miljöbalken och därmed Folkhälsomyndighetens regler och vägledningar. Kraven på hissar har beröringspunkter med arbetsmiljölagen och därmed Arbetsmiljöverkets regelverk.

Identifierade nivå-sättande regler

Boverket har gjort en översiktlig inventering av vilka lagar och regler som kan vara nivå-sättande och därmed inte möjliggör avsteg i den utsträckning som annars hade varit möjligt om man enbart hade sett till egenskapskraven i PBF. Inventeringen är inte fullständig utan det kan finnas fler regler som kan bli aktuella att tillämpa. Det är den som ansvarar för verksamheten som ska uppfylla samtliga gällande lagar och regler i varje enskilt fall.

Slutligen är givetvis även Migrationsverkets upphandlingsregler styrande för utformningen av ett tillfälligt anläggningsboende och kan ställa högre krav än de miniminivåer som finns i lagstiftningen.

Var hittar jag inventeringen av nivå-sättande lagar och regler?

Till varje avsnitt i denna vägledning finns det en genomgång av lagar och regler som kan vara nivå-sättande för just det området.

Vägledningens syfte

Denna väglednings huvudsakliga syfte är att beskriva de möjligheter till anpassningar och avsteg som kan göras utifrån ändringen i plan- och byggförordningen, PBF, med avseende på tillfälligt anläggningsboende. Dessutom finns en genomgång av andra nivå-sättande regler som kan gälla för tillfälliga anläggningsboenden.

För att få driva ett anläggningsboende krävs vidare att man uppfyller de krav som Migrationsverket ställer i samband med upphandling. Dessa civilrättsliga avtal behandlas inte i vägledningen utan är upp till verksamhetsutövaren att ha koll på och uppfylla. Det kontrolleras inte heller av byggnadsnämnden om de uppfylls i samband med bygglov eller anmälan.

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) på Sveriges riksdags webbplats](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) på Sveriges riksdags webbplats](#)

Tänk efter före!

De tillfälliga anläggningsboenden där Anpassningar och avsteg från ordinarie regler har skett får inte nyttjas för ändamålet permanent. Det innebär att det kommer en tidpunkt då byggnaden behöver få en annan verksamhet, flyttas, rivs eller ändras så att ordinarie regler uppfylls.

Bostadsbrist

Det råder bostadsbrist i Sverige och mottagandet av flyktingar kan försvåra en redan ansträngd bostadssituation. De flyktingar som sedan får uppehållstillstånd i Sverige kommer att behöva en egen bostad. Av denna anledning kan det bli aktuellt att tillfälliga anläggningsboenden behöver omvandlas till bostäder i framtiden.

Vissa åtgärder är dyrare att åtgärda i efterhand

För tillfälliga anläggningsboenden får man göra avsteg från de tekniska egenskapskraven och utformningskraven i förhållande till den nivå som finns i Boverkets byggregler. När byggnaden inte längre ska användas som ett tillfälligt anläggningsboende och man vill fortsätta använda byggnaden men med annan verksamhet så behöver byggnaden ändras så att den uppfyller Boverkets byggregler. Det innebär till exempel att kravet på energihushållning ska uppfyllas, ett egenskapskrav som för tillfälliga anläggningsboenden helt är undantaget.

Vissa åtgärder är dyrare att ordna i efterhand än när man bygger nytt eller gör omfattande ändringar i en byggnad. Har man för avsikt att låta byggnaden användas för en annan verksamhet kan det vara bra att tänka till innan hur byggnaden ska utformas för att kostnaden totalt över tid ska bli så låg som möjligt. Exempel på åtgärder som kan vara kostsamma att ändra i efterhand är förutom kravet på energihushållning, installation av hiss och vissa tillgänglighetsfrågor som storlek på hygienrum. Dessa egenskaper är därför extra viktiga att fundera på om en byggnad är tänkt att användas som bostäder eller för annan verksamhet i framtiden.

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) på Sveriges riksdags webbplats](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) på Sveriges riksdags webbplats](#)

Lämplighet för avsett ändamål och tillgänglighet

Följande avsnitt behandlar avsteg i tillfälliga anläggningsboenden vad avser regler om lämplighet för avsett ändamål och tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Vägledningstexterna beskriver de anpassningar och avsteg som Boverket bedömer är skäliga att göra och som finns reglerade i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om anpassningar och avsteg i tillfälliga anläggningsboenden, ATA.

Avsnittet tar även upp vilka andra regler och vägledningar inom området som är bra att känna till. Avslutningsvis finns det en text med tips och råd.

Vägledningstexten för avsteg i tillfälliga anläggningsboenden beträffande lämplighet för avsett ändamål och tillgänglighet förtydligar 3 kap. 28§ PBF.

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 28 §

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap. 1, 4 §§

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 1, 3, 16, 18 §§

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Andra regler och vägledningar som kan beröra lämplighet för avsett ändamål och tillgänglighet i tillfälliga anläggningsboenden

Andra myndigheter har också regler och vägledningar som kan beröra lämplighet för avsett ändamål och tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i tillfälliga anläggningsboenden. Nedan följer en kort sammanfattning av de regler Boverket identifierat.

Arbetsmiljöverket

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning AFS 2020:1, som är tillämpningsföreskrifter till Arbetsmiljölagen (AML), ska arbetsplatser när det behövs vara tillgängliga och användbara för arbetstare med funktionsnedsättningar. En arbetsgivare som nekar någon anställning på grund av funktionsnedsättning bryter mot diskrimineringslagen.

Folkhälsomyndigheten

Folkhälsomyndigheten har i sin vägledning om Migrationsverkets asylboenden riktlinjer för dimensionering och utformning av toaletter och duschar samt vägledning om ytskikt, utrustning och inredning i kök.

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Arbetsmiljöverkets webbplats](#)

[Folkhälsomyndighetens webbplats](#)

[Regler om arbetsplatsens utformning \(på Arbetsmiljöverkets webbplats\)](#)

[Vägledning om Migrationsverkets asylboenden \(på Folkhälsomyndighetens webbplats\)](#)

Möjligheter till anpassningar och avsteg för avsett ändamål och tillgänglighet vid tillfälliga anläggningsboenden

Nedan hittar du en sammanfattning av de möjligheter till anpassningar och avsteg som Boverket bedömt lämpliga att göra med avseende på lämplighet för avsedd användning och tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga och som återfinns i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga anläggningsboenden, ATA.

Lämplighet för avsedd användning

Reglerna för bostadsutformning i BBR 3:2 gäller inte för tillfälliga anläggningsboenden eftersom de inte är bostäder i BBR:s mening. Stöd för tolkning av vad som kan anses vara lämpligt för tillfälliga anläggningsboenden kan istället sökas i vägledningsdokument utgivna av andra myndigheter.

Tillgänglighet och användbarhet

Kraven på tillgänglighet och användbarhet på tomter ingår inte i de regler som får undantas och gäller utan anpassningar och avsteg.

Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd - avsnitt 3:12

De särskilda reglerna om tillgänglighet och användbarhet i bostäder är inte tillämpliga för tillfälliga anläggningsboenden. Detsamma gäller reglerna för publika lokaler.

Inget hisskrav

Ett tillfälligt anläggningsboende behöva inte vara försett med hiss.

I regeringens promemoria står det att "Behovet av hissar i ett tillfälligt anläggningsboende kan dessutom begränsas genom att Migrationsverket har möjlighet att anvisa asylsökande med nedsatt rörelseförmåga till ett boende som är anpassat efter individens förutsättningar".

Möjligheter till anpassningar och avsteg

Anläggningsboenden behöver inte vara försedda med hiss. Det är därför rimligt att de tillgänglighetsanpassningar som görs i första hand koncentreras till entréplanet.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 7 kap. 2 §

Anläggningsboendet bör då planeras så att utrymmen som kök och förråd för mat, linne m.m. förläggs i markplan för att undvika bärande i trappor. I de plan som avses vara tillgängliga kan en inomhusrullstol vara dimensionerande.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 7 kap. 1 §

Koppling till säkerhet vid användning

De anpassade kraven får inte medföra en oacceptabel risk för människors hälsa och säkerhet.

Vissa av tillgänglighetskraven har koppling till säkerheten, exempelvis regler om utformning av ramper. Avsteg från krav på avåkningsskydd och rätt lutning av ramper kan medföra säkerhetsrisker. Om ramper för rullstol finns ska de därför uppfylla de krav som finns i BBR.

Särskild hänsyn bör även tas till säkerhetsrisker för personer med nedsatt orienteringsförmåga vad det gäller kontraster, belysning m.m.

Kostnadsbesparingen av att göra avsteg från tillgänglighetskraven vad det gäller t.ex. orienterbarhet i byggnader är liten. Avsteg från dessa krav får därför inte ske.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 7 kap. 3 §.

Mer information

I relaterad information kan du ta del av Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga anläggningsboenden, ATA - BFS 2016:5.

Relaterad information

Boverkets författningssamling

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan - och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Att tänka på!

I denna typ av anläggningar persontätheten ofta hög vilket bör beaktas vid utformningen. Krav på tillgänglighet kan behöva samordnas för att fylla migrationsverkets behov.

Belastningen och slitaget på de tillfälliga anläggningsboendena kan i vissa fall bli väsentligt högre än för vanliga bostäder eller andra typer av tillfälliga boenden. Detta bör man beakta när man utformar och utrustar byggnaderna.

Ett tillräckligt antal tillgängliga tillfälliga anläggningsboenden är en förutsättning för att kunna ta hand om asylsökande med funktionsnedsättningar. I fallet att behovet av tillgängliga anläggningsboenden är större än utbudet måste sådana ordnas. Kommuner och Migrationsverket bör hålla en dialog och tänka på att ha en strategi för vilka tillfälliga anläggningsboenden som kan lämpa sig bäst för tillgänglighetsanpassningar och om det finns ett behov av tillgängliga boenden vid nybyggnad.

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan - och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Brandskydd i tillfälliga anläggningsboenden

Följande sidor behandlar avsteg i tillfälliga anläggningsboenden vad avser regler om brandskydd. Vägledningstexterna beskriver de anpassningar och avsteg som Boverket bedömer är skäligen att göra, och som finns reglerade i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om anpassningar och avsteg i tillfälliga anläggningsboenden, ATA.

Sidorna tar även upp vilka andra regler och vägledningar inom området som är bra att känna till. Avslutningsvis finns det en text med tips och råd.

Vägledningstexten för avsteg i tillfälliga anläggningsboenden beträffande brandskydd förtydligar 3 kap. 28§ PBF.

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 28 §

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap. 4 §

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 8 §

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan - och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Andra regler och vägledningar som kan beröra brandskydd i tillfälliga anläggningsboenden

Andra myndigheter har också regler och vägledningar som kan beröra brandskydd i tillfälliga anläggningsboenden. Nedan följer en kort sammanfattning av de regler Boverket identifierat.

Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning (AFS 2020:1) ställer krav på den miljö som en arbetstagare visas i. Däribland ställs det krav på brandskyddet, till exempel. gällande

utrymningssäkerheten, samt att personal har tillräcklig kunskap och utbildning om brandskydd. Dessa regler gäller även för tillfälliga anläggningsboenden.

Myndigheten för civilt försvar (MCF)

Lagen om skydd mot olyckor ställer krav på att alla byggnader ska ha ett skäligt brandskydd. Denna bedömning utgår ofta från den nivå som byggreglerna anger, eller från de äldre byggregler som gällde när byggnaden uppfördes eller senast ändrades. Eftersom skäligt brandskydd på detta sätt har en koppling till byggreglerna är det rimligt att anta att en skälighetsbedömning som görs i ett tillfälligt anläggningsboende kan ta sin utgångspunkt i de anpassade krav som följer av ändringen i plan- och byggeförordningen, PBF. Skäligt brandskydd enligt lagen om skydd mot olyckor, har också en bredare tillämning av brandskydd i verksamheter där både det byggnadstekniska- och det organisatoriska brandskyddet ska beaktas.

Myndigheten för civilt försvar har några regler som har anknytning till tillfälliga anläggningsboenden. Dessa är:

- SRVFS 2008:3 allmänna råd och kommentarer om brandskydd i hotell, pensionat, vandrarhem och liknande anläggningar
- SRVFS 2004:12 allmänna råd och kommentarer om brandskydd vid campinganläggningar
- SRVFS 2004:3 allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan - och byggeförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Arbetsmiljöverkets webbplats](#)

[Myndigheten för civilt försvars webbplats](#)

[Reglerna om arbetsplatsen utformning \(på Arbetsmiljöverkets webbplats\)](#)

[Allmänna råd om brandskydd på hotell m.m. \(på Myndigheten för civilt försvars webbplats\)](#)

[Allmänna råd om brandskydd vid campinganläggningar \(på Myndigheten för civilt försvars webbplats\)](#)

[Allmänna råd om systematiskt brandskyddsarbete \(på Myndigheten för civilt försvars webbplats\)](#)

Möjligheter till anpassningar och avsteg för brandskydd vid tillfälliga anläggningsboenden

Nedan hittar du en sammanfattning av de möjligheter till anpassningar och avsteg som Boverket bedömt lämpliga att göra med avseende på säkerhet i händelse av brand och som återfinns i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga anläggningsboenden, ATA.

Förutsättningar

Nedanstående vägledning om anpassningar och avsteg i tillfälliga anläggningsboenden utgår ifrån att ordinarie brandskyddsregler i Boverkets byggregler i övrigt är uppfyllda. Möjlighet till andra anpassningar och avsteg får utöver vad som framgår av ATA bedömas i det enskilda fallet. Om anpassningar och avsteg görs som inte framgår av ATA bör de verifieras enligt Boverkets allmänna råd 2011:27 om analytisk dimensionering av byggnaders brandskydd.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 1 kap. 1 §

Brandskyddsdocumentation

I brandskyddsdocumentationen bör det anges vilken verksamhetsklass som det tillfälliga anläggningsboendet är projekterat efter och vilka anpassningar och avsteg som har gjorts. Detta bör samlas i ett eget avsnitt.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 2 kap. 1 §

Verksamhetsklass 3A

Om exempelvis en familj placeras i en vanlig bostadslägenhet kan reglerna för Vk3A i vissa fall vara tillämpliga. I dessa fall finns det ingen anledning att göra några avsteg eller anpassningar av brandskyddet.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 2 kap. 5 §

Verksamhetsklass 3B

Brandskyddet kan utformas enligt reglerna för verksamhetsklass 3B.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - kap 2. allmänt råd till BBR 5:21

I gemensamhetsboenden i Vk3B, som är försedda med boendesprinkler, kan kravet på anordning för tidig upptäckt och varning och i händelse av

brand uppfyllas med enklare larmanordningar, i form av sammankopplade brandvarnare.

Lämplig placering av sådana sammankopplade brandvarnare är minst en i varje sovrum, en i varje gemensamhetsutrymme, i hallen samt i närheten av köket. Alternativ kan utrymningslarm som aktiveras av boendesprinklersystemet i kombination med vanliga brandvarnare användas.

Antalet personer kan utökas från 6 till 8 personer om det i kök för personligt bruk finns spisvakt av typen överhettningsskydd.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 2 kap. allmänt råd till BBR 5:543

Om sprinkler saknas kan släckande spisvakt rekommenderas som en frivillig åtgärd. Även om personantalet inte utökas kan spisvakt vara lämpligt att installera som en kompletterande brandskyddsåtgärd.

Verksamhetsklass 4

I verksamhetsklass 4 kan fönster, för verksamhet i markplan, utgöra den andra utrymningsvägen från sovrum som inte är avsedda att användas av personer med funktionsnedsättningar. Varje fönster som är avsett för utrymning bör räknas som utrymningsväg för högst tio personer.

Varje sådant fönsters underkant bör vara belägen högst 2,0 meter över marknivån och i övrigt uppfylla BBR 5:323 första stycket. Fönster som används till utrymning bör förses med vägledande markering. Den vägledande markeringen behöver inte vara belyst eller genomlyst.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 2 kap. 4 §

För byggnader i enbart markplan som har utgång direkt till det fria från varje sovrum kan kravet på tidig upptäckt och varning i händelse av brand uppfyllas med brandvarnare och manuellt aktiverat utrymningslarm. Om sammankopplade brandvarnare installeras i hela byggnaden kan avsteg göras från kravet på manuell aktivering av utrymningslarm.

Sammankopplade brandvarnare kan även användas i byggnader i högst två våningsplan för upp till 20 personer.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 2 kap. allmänt råd till BBR 5:354

Avskiljande konstruktion och bärförmåga vid brand

Avskiljande konstruktionen kan sänkas till lägst EI 30 mellan sovrum och mellan sovrum och korridor som utgör utrymningsväg. För byggnader med högst två våningsplan kan samtliga brandcellgränser utföras i lägst EI 30 och kravet på bärförmåga vid brand kan motsvara det som gäller för byggnader i klass Br2.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 2 kap. allmänna råd till 5:22 i BBR

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 2 kap. allmänna råd till 5:544 i BBR

Spisvakt i kök för personligt bruk

Om det finns kök för personligt bruk kan spisvakt vara lämpligt att installera som en kompletterande brandskyddsåtgärd.

Antal boende i ett sovrum

Det finns ingen regel i BBR som begränsar antalet personer i ett sovrum. På vandrarhem eller liknande är det ovanligt med sovsalar för fler än cirka tio personer. Ordinarie byggregler utgår från denna förutsättning.

Om fler än tio personer delar samma sovrum ska kompletterande brandskyddsåtgärder vidtas. Exempel på sådana kan vara att installera nödströmförsörjd vägledande markeringar eller nödbelysning inne i sovrummet och vid behov, flera utrymningsvägar från själva sovrummet.

Sovrum som används för ett större antal personer bör vara lätt överblickbara och inte innehålla riskkällor så som kök för personligt bruk.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 2 kap. 3 §

Avstånd mellan byggnader

Byggnader för tillfälliga anläggningsboenden i högst två våningsplan kan placeras med ett avstånd av minst 5 meter mellan varandra, om ytterväggarna i båda byggnaderna är utförda i EI 30 eller den ena byggnadens vägg är utförd i EI 60. Glaspartier utan brandteknisk klass i motstående ytterväggar bör begränsas till högst 4 m² per vägg. Den förenklade lösningen motsvarar det som gäller för småhus vid samma avstånd.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 2 kap. allmänna råd till avsnitt 5:62 BBR

Tält och husvagnar m.m. i verksamhetsklass 4

För permanent uppställda tält, husvagnar och andra liknande byggnader, som är avsedda för endast ett fåtal personer, kan följande undantag vara möjliga om byggnaderna är placerade utomhus med ett skyddsavstånd på minst 5 meter.

- I byggnader för högst sex personer kan avsteg från ytskiktskraven på väggar och tak kan medges, dock lägst klass E.
- Kravet på brandegenskaper på taktäckningen ($B_{ROOF}(t_2)$) kan ersättas med samma krav som gäller för invändiga taktytor, dock lägst klass E.
- Utrymningsvägarnas utformning avseende storlek och öppningssätt kan anpassas efter byggnadens förutsättningar och det antal personer som förväntas använda dem. I tält för upp till 10 personer kan enklare öppningssätt som dragkedjor och liknande användas om det finns två utgångar från tältet.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 2 kap. allmänna råd till avsnitt 5:521, 5:61 och 5:62 BBR

Räddningsmanskapets säkerhet

Tomtreglerna är inte undantagna för tillfälliga anläggningsboenden. För brandskyddsreglerna gäller därmed att tillgänglighet för räddningsfordon enligt BBR avsnitt 5:721 ska uppfyllas.

Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd - avsnitt 5:721

De möjligheter till avsteg som finns i denna vägledning kan försämra möjligheten för räddningstjänsten att göra en insats, till exempel genom att lägre klass på avskiljande konstruktioner kan accepteras. Några undantag från reglerna om räddningsmanskapets säkerhet kan därför inte medges.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 2 kap. 2 §

Läsa mer

I relaterad information kan du ta del av Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga anläggningsboenden, ATA - BFS 2016:5.

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets byggregler \(2011:6\) – föreskrifter och allmänna råd \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan - och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Frågor & svar

Hur många kan man bo i ett hotellrum/svit/sovsal i verksamhetsklass 4 och när förväntas man ha god lokalkännedom?

Verksamhetsklass 4, tillfälligt boende*, är en typ av verksamhet där man

- inte har god lokalkännedom
- sover
- har möjlighet att sätta sig själv i säkerhet.

Kortfattat är grundkraven på brandsäkerhet i hotell, vandrarhem och liknande verksamheter i Vk4 följande:

- varje rum/svit är en egen brandcell i klass EI 60
- varje rum/svit har tillgång två utrymningsvägar
- verksamheten är försedd med automatiskt aktiverat utrymningslarm
- nödbelysning finns i utrymningsvägarna.

Antalet personer i ett hotellrum är inte reglerat i byggreglerna utan det kan variera. Ett större hotellrum kan t.ex. användas av en familj och i en sovsal på ett vandrarhem är upp till 10 personer inte ovanligt. Avgörande blir istället andra krav som ventilation, tillgång till hygienutrymmen och likande, samt tillgången till utrymningsvägar.

Att brandskyddet i Vk4 är utformat för att man inte kan förväntas ha god lokalkännedom innebär att det är utformat för att många okända personer ska kunna bo koncentrerat i samma byggnad och med en stor omsättning av personer utan att säkerheten blir sämre än om man sovit hemma i sin egen bostad.

I vissa fall, som för asylboenden eller kursverksamhet med långa internat, kan personer bo under längre perioder och därmed efterhand få en god lokalkännedom. Det innebär i sig normalt inte att man då kan göra avkall på brandskyddet i byggnaden. Brandskyddets utformning är gjord utifrån förutsättningen att det kan vara en stor omsättning av personer och att det kan komma nya personer som stannar kortare perioder och har sämre lokalkännedom, samt att brandskyddet ska fungera under byggnadens hela livslängd eller tills man avsevärt byter verksamhet.

*tillfälligt boende är det begrepp som används i Boverkets byggregler om krav på brandskydd för hotell och andra likande verksamheter. I detaljplaner används ofta begreppet tillfällig vistelse vad det gäller avsedd markanvändning. Tillfällig vistelse och tillfälligt boende är inte helt

synonyma begrepp, men oftast är det samma typ av verksamheter som passar in under respektive reglering.

Vilket brandskydd krävs i Vk3B och hur många får bo i de enskilda rummen inom ett en grupp av boenderum i ett gemensamhetsboende?

Verksamhetsklass 3B, gemensamhetsboende, är en typ av verksamhet där man

- har god lokalkännedom
- sover
- har möjlighet att sätta sig själv i säkerhet.

Inom boendet delar man vissa gemensamma funktioner av sin bostad så som kök, badrum och vardagsrum. I en grupp av boenderum inom ett gemensamhetsboende kan personer som inte har valt att bo tillsammans sen tidigare placeras men ändå bo med god säkerhet och eventuellt tillsammans med personal.

I begreppet "en grupp av boenderum" ligger att det inom gruppen av boenderum finns minst två stycken boenderum, dvs. sovrum. Att utforma en grupp av boenderum som en enda brandcell är därmed inte möjligt om inte gruppen av boenderum förses med sprinkler.

Skillnad mellan Vk3A och Vk3B

I verksamhetsklass 3A, vanliga bostäder, har man ett skydd mot grannarna då den egna lägenheten utgör en egen brandcell som har direkt tillgång till en utrymningsväg. För att man i verksamhetsklass 3B ska ha motsvarande skydd mot grannarna inom gruppen av boenderum krävs därför ett annat brandskydd. Eftersom utrymning kan ske över ett gemensamhetsutrymme som inte är en avskild utrymningsväg krävs det därför ett automatisk aktiverat utrymningslarm och nödbelysning.

Det krävs dessutom att boenderummen i en grupp av boenderum utförs i EI 30. Om man inte vill utföra avskiljningar i EI 30 så kan man välja att istället sprinkla gruppen av boenderum med boendesprinkler.

Hur många får bo i ett boenderum?

Varje grupp av boenderum ska vara i ett plan och bör bestå av rum sammanlagt avsedda för högst sex personer. Mellan olika grupper av boenderum är kravet på den avskiljande konstruktionen EI 60. Det är samma som för en vanlig lägenhet i Vk3A. Det finns inte angivet i reglerna att varje boenderum endast bör avse en person. Till exempel kan ett syskonpar eller två kompisar dela ett rum så länge maxantalet på sex personer inte överskrids i varje grupp av boenderum.

Att tänka på!

I denna typ av anläggningar är risken för uppkomst av brand och anlagda bränder större än i de flesta andra verksamheter.

Åtgärder mot anlagd brand

För att minska risken för anlagd brand är det lämpligt att tomten är väl upplyst och att sådant som skymmer sikten och ger möjlighet till gömställen och likande tas bort.

Eftersom kravet på hushållning med avfall är undantaget behöver soprum inte byggas. För att minska risken för anlagda bränder bör inte sopkärl ställas intill eller nära en byggnad. Lämpligen bör de förvaras inom ett inhägnat område som är möjligt att låsa eller låsas fast på annat sätt. Det samma bör om möjligt göras även för annan lös brännbar utrustning utomhus.

Källarfönster kan eventuellt sättas igen för att det inte ska finnas ett oöversiktligt utrymme i byggnaden som det är enkelt att anlägga en brand i. Tänk dock på att källarfönster även kan användas som brandgasventilation och bör kunna forseras av räddningstjänsten.

Det kan även vara lämpligt med en värmekänslig kabel längs takfoten som är kopplad till brandlarmet.

Informationsblad om att minska risken för anlagd brand

Myndigheten för civilt försvar, MCF, har även tagit fram ett informationsblad hur man kan minska risken för anlagda bränder. Här finns exempelvis figurer som förklarar närmare vad problemen kan vara och hur man löser dem.

Animerad film utan tal om hur du ska agera vid brand

MCF har, inom ramen för Aktiv mot brand, tagit fram två filmer utan tal som visar på hur man ska agera vid brand i

- flerbostadshus
- anläggningsboenden

Filmerna är utan tal för alla ska förstå budskapet oberoende av ens svenskkunskaper.

Hur man ska agera vid brand i ett anläggningsboende är samma som på hotell, vandrarhem, bed & breakfast och andra tillfälliga boenden.

Att alla har kunskap om hur utrymning är tänkt att fungera i de byggnader som vi vistas i är av stor vikt då brandskyddet ser lite olika ut beroende på hur vi förväntas agera i händelse av brand. Hur man ska agera i händelse av brand kan dessutom skilja sig åt mellan olika länder. Därför

är det bra att MCF har tagit fram dessa filmer som är oberoende av vilket språk man pratar för att kunna ta till sig innehållet.

[Rädda - Varna - Larma - Släck - Anläggningsboende \(På Myndigheten för civilt försvars YouTube-kanal\)](#)

[Rädda - Varna - Larma - Släck - Flerbostadshus \(På Myndigheten för civilt försvars YouTube-kanal\)](#)

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Broschyren minska risken för anlagd brand \(på MCF:s webbplats\)](#)

Hygien, hälsa och miljö

Följande avsnitt behandlar avsteg i tillfälliga anläggningsboenden vad avser regler om hygien, hälsa och miljö. Vägledningstexterna beskriver de anpassningar och avsteg som Boverket bedömer är skäligen att göra, och som finns reglerade i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om anpassningar och avsteg i tillfälliga anläggningsboenden, ATA.

Avsnittet tar även upp vilka andra regler och vägledningar inom området som är bra att känna till. Avslutningsvis finns det en text med tips och råd.

Vägledningstexten för avsteg i tillfälliga anläggningsboenden beträffande hygien, hälsa och miljö förtydligar 3 kap. 28§ PBF.

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 28 §

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap. 4 §

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 9 §

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Andra regler och vägledningar som kan beröra krav på hygien och hälsa i tillfälliga anläggningsboenden

Andra myndigheter har också regler och vägledningar som kan beröra krav på hygien, hälsa och miljö i tillfälliga anläggningsboenden. Nedan följer en kort sammanfattning av de regler Boverket identifierat.

Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning (AFS 2020:1) ställer krav på den miljö som en arbetstagare vistas i. Däribland ställs det krav på ventilation och luftkvalitet, dagsljus och belysning. Hygieniska gränsvärden finns i (AFS 2018:1).

Folkhälsomyndigheten

Enligt 2 kap. 3 § miljöbalken ska en verksamhetsutövare vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga, hindra eller motverka att en verksamhet medför skada eller olägenhet för människors hälsa.

Folkhälsomyndighetens allmänna råd (FoHMFS 2014:18) om ventilation ger vägledning i om vad som kan vara en olägenhet för människors hälsa enligt miljöbalken. Till de allmänna råden finns en kompletterande vägledning om ventilation på Folkhälsomyndighetens webbplats.

Folkhälsomyndigheten har även allmänna råd (FoHMFS 2014:14) om fukt och mikroorganismer och allmänna råd (FoHMFS 2014:17) om temperatur inomhus.

Därutöver har Folkhälsomyndigheten på sin webbplats publicerat en särskild vägledning om bland annat ventilation och radon i asylboenden. I Vägledningen om asylboenden finns exempelvis rekommenderade riktvärden för ventilation i sovrum, ventilation och fläktar i kök där boende kan laga sin egen mat, ventilation i duschrum och andra våtutrymmen. Vägledningen är tänkt att tillämpas för boenden där asylsökande bor under en längre tid, månader upp till år.

Boverket

Kraven på funktionskontroll av ventilationssystem (OVK) enligt 5 kap. 1–7 §§ PBF och Boverkets tillhörande föreskrifter gäller för tillfälliga anläggningsboenden.

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan - och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Arbetsmiljöverkets webbplats](#)

[Folkhälsomyndighetens webbplats](#)

[Regler om hygieniska gränsvärden \(på Arbetsmiljöverkets webbplats\)](#)

[Regler om ventilation \(på Folkhälsomyndighetens webbplats\)](#)

[Folkhälsomyndighetens allmänna råd om temperatur inomhus HSLF-FS 2024:10 \(på Folkhälsomyndighetens webbplats\)](#)

[Vägledning om Migrationsverkets asylboenden \(på Folkhälsomyndighetens webbplats\)](#)

Möjligheter till anpassningar och avsteg för hygien, hälsa och miljö vid tillfälliga anläggningsboenden

Nedan hittar du en sammanfattning av de möjligheter till anpassningar och avsteg som Boverket bedömt lämpliga att göra med avseende på hygien, hälsa och miljö och som återfinns i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga anläggningsboenden, ATA.

Tillgång till dagsljus m.m.

Utrymmen där människor vistas mer än tillfälligt ska enligt BBR 6:322 ha god tillgång till direkt dagsljus. Anpassning av kravet kan göras genom att tillgången till direkt dagsljus i sovrum inte behöver vara god. I övriga utrymmen kan kravet anpassas efter rummets avsedda användning. Möjlighet till så kallad utblick behöver heller inte finnas.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 3 kap. 1 § samt allmänt råd till 6:322 BBR

Rumshöjd

Avsteg från BBR:s krav på rumshöjd kan göras i skälig omfattning utifrån rummets avsedda användning. Rumshöjden bör inte vara lägre än 2,10 m i sovrum för upp till 6 personer. I sovrum för fler personer bör takhöjden vara minst 2,4 m.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 3 kap. allmänna råd till 3:31 BBR

Fukt

Vid bedömning av hur användningen eller byggtekniska ändringar påverkar högsta tillåtna fuktillstånd kan hänsyn tas till den tid som det tillfälliga anläggningsboendet ska användas.

Det kan vara möjligt att göra avsteg från kravet på att kryputrymmen ska vara inspekterbara.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 3 kap. 4 §

Däremot kan de av praktiska skäl behöva göras åtkomliga för att genomföra reparationer och åtgärder. Det är dock viktigt att förvissa sig om att högsta tillåtna fuktillstånd inte överskrids i uteluftsventilerade kryppgrunder. Det är också viktigt att markmaterialen under byggnaden består av

oorganiskt material utan inblandning av organiskt material, jordar eller växtdelar.

För dolda ytor i rum och byggnadsdelar kan avsteg från kraven i BBR 6:5334 göras i skälig omfattning förutsatt att det i verksamheten finns tillsyn över dessa utrymmen och att eventuella vattenläckage bedöms vara enkla att åtgärda.

Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd - BBR 6:5334

Vatten och avlopp

Reglerna om vatten och avlopp syftar främst till att säkerställa en god vattenkvalitet och att undvika skadlig mikrobiell tillväxt, till exempel legionella. Möjlighet till undantag från kraven i avsnitt 6:622 i BBR är därmed inte möjligt.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 3kap. 5 §

Ventilation

Reglerna om luftkvalitet och ventilation är tillämpliga på tillfälliga anläggningsboenden. Eftersom personbelastningen ofta är hög finns det ingen möjlighet till avsteg från de allmänna funktionskraven på luftkvalitet i avsnitt 6:21 BBR.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 3 kap. 2 §

Vissa av reglerna om ventilationsflöden är dock begränsade till att avse bostäder, och de blir då inte tillämpliga på tillfälliga anläggningsboenden. Lokaler som är arbetsplatser ska uppfylla arbetsmiljölagen. Även miljöbalkens krav ska uppfyllas. Regler om ventilation och luftkvalitet som Arbetsmiljöverket och Folkhälsomyndigheten ger ut behöver därför beaktas vid projektering av ventilationen.

Läsa mer

I relaterad information kan du ta del av Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga anläggningsboenden, ATA - BFS 2016:5.

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Att tänka på!

I denna typ av anläggningar är persontätheten ofta hög vilket kräver särskild hänsyn vid projektering av ventilation och fuktsäkerhet.

Då kraven på energihushållning inte behöver tillämpas kan uppvärmning av vatten och behovet av god ventilation lösas på annat sätt än vad som annars är brukligt. Exempelvis kan tilluft genom direkt uteluft användas och uppvärmning av varmvatten kan ske med elektrisk varmvattenberedare. Detta innebär att vilken typ av ventilationssystem som helst kan väljas och luftflöden projekteras med hänsyn till aktuell personbelastning, så att god luftkvalitet uppnås.

I rum med hög personbelastning finns det risk för hög luftfuktighet. Det medför dels risk för mögelpåväxt på invändiga ytterväggsytor, dels risk för fuktinträning in i ytterväggar med kondensation och fuktskador som följd. En tydlig indikation på sådan risk är kondens på insidan av fönster. Relativa fuktigheten på invändiga väggytor bör varaktigt vara under 75 procent relativ fuktighet. På invändiga fönster- och tältduksytor bör inte kondens uppkomma.

Hög luftfuktighet kan till stor del undvikas dels genom att anpassa personbelastningen så rummets luftvolym i kombination med ventilationsdorns placering räcker till för att fördela luften och dels genom att anpassa ventilationsflöden till personbelastningen. Undertrycksventilation kan motverka fuktinträning i ytterväggar. Även ventilation i duschrum och andra våtutrymmen med hög belastning, där för höga fukthalter medför stor risk för fukt- och mögelskador, ska ha tillräcklig kapacitet för att kunna vädra ut fuktig luft.

Våtutrymmen kan bli utsatta för varaktigare fuktbelastning än vad våtutrymmen i bostäder och hotellrum och liknande normalt dimensioneras för. Material och utförande bör väljas så våtutrymmen är lätta att rengöra (BBR 6:5334) och lätta att inspektera och åtgärda innan fuktskador uppkommer.

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan - och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Bullerskydd i tillfälliga anläggningsboenden

Följande sidor behandlar avsteg i tillfälliga anläggningsboenden vad avser regler om bullerskydd. Vägledningstexterna beskriver de anpassningar och avsteg som Boverket bedömer är skäligen att göra, och som finns reglerade i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om anpassningar och avsteg i tillfälliga anläggningsboenden, ATA.

Sidorna tar även upp vilka andra regler och vägledningar inom området som är bra att känna till. Avslutningsvis finns det en text med tips och råd.

Vägledningstexten för avsteg i tillfälliga anläggningsboenden beträffande bullerskydd förtydligar 3 kap. 28§ PBF.

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 28 §

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap. 4 §

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 13 §

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Andra regler och vägledningar som kan beröra skydd mot buller i tillfälliga anläggningsboenden

Andra myndigheter har också regler och vägledningar som kan beröra skydd mot buller i tillfälliga anläggningsboenden. Nedan följer en kort sammanfattning av de regler Boverket identifierat.

Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:12) om utformning av arbetsplatser ställer krav på den miljö som en arbetstagare

visas i. Däribland ställs det krav på bullerskydd. Dessa regler gäller även för tillfälliga anläggningsboenden.

Dessutom finns i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:10) om risker i arbetsmiljön, beskrivet vilken exponering för buller som kan accepteras.

Folkhälsomyndigheten

Folkhälsomyndigheten ger i sitt allmänna råd (2014:13) om buller inomhus rekommendationer för tillämpningen av 9 kap. 3 § miljöbalken (1998:808) i fråga om vad som utgör en olägenhet för människors hälsa. I råden finns exempelvis rekommenderade riktvärden för sovrum i tillfälligt boende.

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) på Sveriges riksdags webbplats](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) på Sveriges riksdags webbplats](#)

[Arbetsmiljöverkets webbplats](#)

[Folkhälsomyndighetens webbplats](#)

[Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd \(AFS 2023:12\) om utformning av arbetsplatser \(på Arbetsmiljöverkets webbplats\)](#)

[Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd \(AFS 2023:10\) om risker i arbetsmiljön \(på Arbetsmiljöverkets webbplats\)](#)

[Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus FoHMFS 2014:13 \(på Folkhälsomyndighetens webbplats\)](#)

Möjligheter till anpassningar och avsteg för skydd mot buller vid tillfälliga anläggningsboenden

Nedan hittar du en sammanfattning av de möjligheter till anpassningar och avsteg som Boverket bedömt lämpliga att göra med avseende på skydd mot buller och som återfinns i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga anläggningsboenden, ATA.

Tillfälliga anläggningsboenden omfattas i huvudsak inte av reglerna om bullerskydd i avsnitt 7 i BBR. Dock gäller de allmänna reglerna om bullerskydd i 3 kap. 13 § PBF, och från dessa får anpassningar och avsteg göras i skälig utsträckning.

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 13 §

I tillfälliga anläggningsboenden är det speciellt viktigt att utrymmen för sömn och vila är bullerskyddade. I andra utrymmen kan man acceptera en något högre ljudnivå. I sovrum bör därför de värden som gäller för gästrum i hotell enligt standarden SS 25268 användas.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 5 kap. 1 §

Om det inom det tillfälliga anläggningsboendet skulle finnas lokaler som omfattas av bullerskyddsreglerna i BBR, exempelvis kontorslokaler eller samtalsrum, ska dessa uppfylla kraven i avsnitt 7:22 i skälighetsomfattning.

Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd - avsnitt 7:22

Läsa mer

I relaterad information kan du ta del av Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga anläggningsboenden, ATA - BFS 2016:5.

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Att tänka på!

Då skydd mot buller inte finns reglerat i ATA, annat än för sovrum kan det vara bra att ta fram en egen strategi för att uppnå en god ljudmiljö.

Det kan vara lämpligt att ha trivselregler som de boende ska följa, exempelvis för spelning av musik och regler för när det i övrigt ska vara tyst i boendet.

Det kan även vara lämpligt att se till att samtalsrum utformas så att personliga samtal kan föras utan att personer utanför rummet kan höra vad som sägs.

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Säkerhet vid användning

Följande sidor behandlar avsteg i tillfälliga anläggningsboenden vad avser regler om säkerhet vid användning. Vägledningstexterna beskriver de anpassningar och avsteg som Boverket bedömer är skäligen att göra, och som finns reglerade i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om anpassningar och avsteg i tillfälliga anläggningsboenden, ATA.

Sidorna tar även upp vilka andra regler och vägledningar inom området som är bra att känna till. Avslutningsvis finns det en text med tips och råd.

Vägledningstexten för avsteg i tillfälliga anläggningsboenden beträffande säkerhet vid användning förtydligar 3 kap. 28§ PBF.

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 28 §

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap. 4 §

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 10 §

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Andra regler och vägledningar som kan beröra säkerhet vid användning i tillfälliga anläggningsboenden

Andra myndigheter har också regler och vägledningar som kan beröra säkerhet vid användning i tillfälliga anläggningsboenden. Nedan följer en kort sammanfattning av de regler Boverket identifierat.

Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning (AFS 220:1) ställer krav på den miljö som en arbetstagare vistas i. Där ställs det krav på skydd mot olycksfall och det innefattar bland annat regler om

utformning av golv, trappor och glaspartier. Därutöver finns särskilda regler om skydd mot skada genom fall (AFS 1981:14).

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Arbetsmiljöverkets webbplats](#)

Möjligheter till anpassningar och avsteg för säkerhet vid användning vid tillfälliga anläggningsboenden

Nedan hittar du en sammanfattning av de möjligheter till anpassningar och avsteg som Boverket bedömt lämpliga att göra med avseende på säkerhet vid användning och som återfinns i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga anläggningsboenden, ATA.

Allmänt

Regler för att begränsa risken för personskador utifrån kravet på säkerhet vid användning finns samlade i Boverkets Byggregler, BBR, avsnitt 8.

Säkerhetskraven som gäller för tomter (BBR 8:9) ingår inte i de regler som kan undantas och gäller utan anpassningar och avsteg.

Avsnitt 8 är i övrigt indelat efter de olika olyckstyperna: skydd mot fall, sammanstötningar, klämning, brännskador, explosioner, instängning, förgiftningar och elektriska stötar. Projektering och utformning av byggnader ska göras så att risken för dessa olycksfall begränsas.

När man bygger nytt kan man ofta uppnå föreskrifternas krav genom en medveten och genomtänkt utformning. Byggnadssätt och produkter på marknaden är i många delar anpassade efter BBR. Vid ändring av byggnader kan möjligen enklare metoder och lösningar användas som till exempel tejp för kontrastmarkering av trappor eller för varning på ställen där det finns risk för snubbling eller sammanstötning.

Taksäkerhet

För avsnittet Taksäkerhetsbestämmelser (BBR 8:4) kan avsteg från reglerna göras. Andra anordningar så som bygghiss, eller stege kan användas för tillträde och arbete på tak förutsatt att de uppfyller kraven på arbetsmiljö vid aktuell användning.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden - 4 kap. 2 §

Säkerhet för barn

Barn är särskilt utsatta och hänsyn måste tas till barnperspektivet. BBR:s regler för barnsäkerhet omfattar barn i förskoleåldern. Tillämpningsområdet för barnsäkerhet i BBR är sådana miljöer där barn kan tänkas vistas utan ständig tillsyn av vuxen. Om barn kan förväntas vistas i boendet får inte avsteg från barnsäkerhetsbestämmelserna göras. Några exempel på sådana bestämmelser är spärranordningar på fönster och utformning av räcken.

Läsa mer

I relaterad information kan du ta del av Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga anläggningsboenden, ATA - BFS 2016:5.

Relaterad information

På Boverket

[Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2016:5\) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden \(i Boverkets författningssamling\)](#)

På andra webbplatser

[Plan - och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan - och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Att tänka på!

I tillfälliga anläggningsboenden bör särskild hänsyn tas till risk för olycksfall.

Antalet personer kan förväntas vara fler per ytenhet än i vanliga bostäder eller andra typer av tillfälliga boenden. Personer som vistas i tillfälliga anläggningsboenden tillbringar stora delar av dygnet på anläggningarna. Detta kan i sig öka riskerna för olycksfall.

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Hushållning med energi, vatten och avfall

Följande sida behandlar undantag i tillfälliga anläggningsboenden vad avser regler om hushållning med energi, vatten och avfall.

Sidan tar även upp vilka andra regler och vägledningar inom området som är bra att känna till samt tips och råd.

Vägledningstexten för avsteg i tillfälliga anläggningsboenden beträffande hushållning med energi, vatten och avfall förtydligar 3 kap. 27 § PBF.

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 27 §

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap. 4 §

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap. 14, 15, 20 §§

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Undantag från kraven på hushållning med energi, vatten och avfall

Kraven på hushållning med energi, vatten och avfall är helt undantagna för tillfälliga anläggningsboenden. Det innebär att man inte behöver uppfylla de regler som finns för dessa krav i Boverkets byggregler.

Hushållning med avfall

För hushållning med avfall finns det regler om avfallsutrymmen i avsnitt 3:422 i BBR. Detta krav gäller inte och avfallshanteringen kan istället lösas på annat sätt, t.ex. med lösa behållare. Tänk också på att Miljöbalkens krav måste uppfyllas och att risken för anlagd brand bör beaktas. Hur avfallshanteringen ska anordnas påverkas även av lokala regler för avfallshandling. De lokala reglerna hittar man i den kommunala renhållningsordningen.

Hushållning med vatten och energi

För hushållning med vatten finns det mycket få regler i BBR. Kravet på tillgång till varmvatten utan besvärande väntetid (BBR 6:623) kan anses vara en sådan regel som därmed inte behöver uppfyllas.

När det gäller energikraven behöver inte avsnitt 9 i BBR uppfyllas. Däremot ska kraven på termisk komfort i avsnitt 6 uppfyllas i skälig omfattning vilket innebär att byggnaden behöver ha en tillfredställande värmeisolering.

Observera att för det fall byggnaden i framtiden ändras från tillfälligt anläggningsboende till någon annan verksamhet så kan energikraven komma att bli tillämpliga igen. Om avsteg görs kan det därför vara bra att konsultera en sakkunnig för lösningar som möjliggör en senare energieffektivisering av byggnaden.

Relaterad information

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Boverket

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se